

10.03.2025
KSL/19/03.07.2025

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: KESELY/1366/2021

LAUSUNTO: VALTATIEN 13 PARANTAMINEN VÄLILLÄ MAANTIE 16847 - VALTATIE 4, SAARIJÄRVI JA ÄÄNEKOSKI, TOIMENPIDESELVITYS

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Keski-Suomen liiton lausuntoa toimenpideselvityksestä Valtatien 13 parantaminen välillä maantie 16847 (Linnantie, itäinen liittymä) – valtatie 4 (Huutomäki).

Tarkastellun yhteysvälin pituus on noin 19 kilometriä. Toimenpideselvityksessä on määritelty valtatie 13 pitkän aikavälin tavoitella yleiskarttatarkkuudella. Esitetyt toimenpiteet sisältävät muun muassa:

- Tielinjauksen oikaisun rautatien ylityksen kohdalla,
- Liittymä- ja yksityistieliittymäjärjestelyitä. Selvityksessä esitetään 47 yksityistieliittymän poistamista. Lisäksi maanteiden ja suurimpien yksityisteiden liittymät esitetään muutettaviksi neliahaaraisista liittymistä porrastetuiksi liittymiksi. Alueella sijaitsevat maatalousliittymät valtatiellä esitetään poistettavaksi.
- Ohituskaistojen rakentamisen, selvityksessä esitetään kahden ohituskaistajakson rakentamista suunnittelualueelle.
- Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantamistoimenpiteitä

Tarkasteltujen toimenpiteiden tavoitteena on ollut liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden sekä matka-ajan parantaminen.

Keski-Suomessa on voimassa kaksi maakuntakaavaa. Keski-Suomen maakuntakaava hyväksyttiin vuonna 2017 ja se sai lainvoiman vuonna 2020. Lainvoimaista maakuntakaavaa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta muuttaa ja täydentää maaliskuussa 2024 voimaan tullut Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Suunnittelualueen osalta Keski-Suomen maakuntakaava 2040 ei tuonut muutoksia.

Keski-Suomen maakuntakaavassa valtatie 13 on merkitty merkinnällä *valtatie*. Valtateinä maakuntakaavassa osoitetaan valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä välittäviä maanteitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *valtateitä tulee kehittää käyttäjälähtöiseen palvelutasojatteluun perustuen siten, että varmistetaan etenkin pitkämatkaisen liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Teillä tulee varautua kevytväyläjärjestelyihin taajamien kohdalla sekä linjausmuutoksiin, eritasoliittymiin, rinnakaistie- ja liittymäjärjestelyihin sekä lisäkaistoihin/ohituskaistoihin, jotka täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.*

Lisäksi valtatie 13 on maakuntakaavaan merkitty *valta-/rautatien kehittämissaksi*, jolla osoitetaan Keski-Suomen strategiassa määritelty toiminnallisesti merkittävä liikennekäytävä. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *Alueidenkäytön suunnittelussa kehittämissaksella tulee kiinnittää huomiota pitkämatkaisen liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä liikenteen ja matkailun palveluihin ja yritystoiminnan edistämiseen.*

Väylien kehittämisen tulee perustua matkojen ja kuljetusten käyttäjälähtöiseen palvelutasojatteluun. Kehittämiskäsitteet ovat myös joukkoliikenteen laatuikäviä, joiden liityntäyhteyksiä ja -pysäköintiä tulee kehittää.

Toimenpideselvityksessä on kuvattu kattavasti valtatie läheisyydessä olevat maakuntakaavamerkinnot ja niihin liittyvät suunnittelumääräykset. Keski-Suomen liitto huomauttaa, että selvityksessä huomioitujen merkintöjen lisäksi valtatie 13 lähiympäristöä koskee maakuntakaavan merkintä *biotaloutteen tukeutuva alue*. Merkinnot osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita. Merkinnot suunnittelumääräyksen mukaan *alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.*

Lisäksi Keski-Suomen maakuntakaavoissa on annettu koko maakuntaa koskevia määräyksiä, jotka on soveltuvin osin otettava tarkemmassa suunnittelussa huomioon. Tarkasteltua yhteyksiä koskevat erityisesti *luonnonvarojen* (pohjavesi) ja *kulttuuriympäristöjä* käsittelevät suunnittelumääräykset.

Toimenpideselvitys tarjoaa hyvän työkalun tarkemmalle suunnittelulle. Tarkemmassa suunnittelussa tulevat tarkemmin tarkasteltavaksi ja huomioitavaksi suunnittelun nykytila ja esitettyjen toimenpiteiden vaikutukset.

Keski-Suomen maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa päivitetään parhaillaan ja päivitys on tarkoitus viedä maakuntahallituksen käsittelyyn huhtikuussa 2025. Toistaiseksi Keski-Suomessa on voimassa 2020 hyväksytty liikennejärjestelmäsuunnitelma, jossa maakunnallisen liikennejärjestelmän keskeisiksi tavoitteiksi on asetettu *elinvoima, saavutettavuus ja kilpailukyky, tehokkuus ja taloudellisuus ympäristönäkökulmat huomioiden* sekä *turvallisuus ja toimintavarmuus*. Toimenpideselvityksessä esitetyillä toimenpiteillä edistetään etenkin turvallisuuteen ja toimintavarmuuteen liittyviä tavoitteita. Toteutuessaan esitetyt toimenpiteet tukevat maakuntakaavan toteutumista valtatie 13 koskevien merkintöjen osalta.

Lausunnon on valmistellut aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki, valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.